

IV Київська відкрита олімпіада з лінгвістики

11—12 березня 2017 р.

Розв'язки задач особистого туру

Монети (молодші класи)

Вартості кожної з монет наведено в таблиці нижче. Приписування nga означає множення вартості на 5.

руа	1 руа
nga руа	5 руа
mu	10 руа
mat	25 руа
nga mu	50 руа

Перший товар коштує $5 \times mu + nga \text{ руа} = 2 \times mat + 5 \times \text{руа} = 55 \times \text{руа}$.

Другий товар коштує $nga \text{ mu} + 4 \times nga \text{ руа} = 2 \times mu + 2 \times mat = 70 \times \text{руа}$.

Третій товар коштує $2 \times nga \text{ mu} + mat = 3 \times mat + nga \text{ mu} = 125 \times \text{руа}$.

Сумарна вартість перших двох товарів складає $125 \times \text{руа}$ і дорівнює ціні третього.

Дієслова (молодші та старші класи)

У половині речень ідеться про (відносно) тривалу дію, що неперервно відбувалася протягом певного часу. В іншій половині речень ідеться про миттєву дію, яка відбувалася багаторазово. До першої групи належать речення 1), 4) та 5). До другої групи належать речення 2), 3) та 6).

Приклади:

- 1.1) Коли Іван брав у магазині хліб, йому зателефонували.
- 1.2) Іван постійно брав у магазині чорний хліб.
- 2.1) Слово «вибухати» позначає миттєву дію, тому стилістично бездоганного речення з цим словом до першої групи підібрати не можна.
- 2.2) Андрій вибухав злістю щоразу, коли Петро нагадував йому про задачу.
- 3.1) Кобзар жив у ХІХ столітті.
- 3.2) Відповідне речення скласти неможливо, адже слово «жив» не може позначати миттєву подію.
- 4.1) Коли художник надсилав сестрі листа, на пошту зайшли його знайомі.
- 4.2) Художник періодично надсилав сестрі гроші.

Оджибве (молодші та старші класи)

Домовимося першою вважати форму *роби*, другою — *роблю*, а третьою — *той, хто робить*.

Маємо дві можливих парадигми для закінчень: **an** — **aan** — **ang** та **oon** — **oon** — **ood**. З урахуванням цього, друга форма утворюється з першої приписуванням префікса **in** перед приголосними або **ind** перед голосними. Третя форма утворюється з першої заміною голосного у першому складі за схемою: **a** та **i** першої форми переходять в **e**, а **e** першої форми — в **aye**.

Відповіді подамо за допомогою загальної таблиці. Кольором та курсивом виділено форми й переклади, які необхідно відновити.

abwaadan смаж	indabwaadaan смажу	ebwaadang <i>той, хто смажить</i>
agaasadetoon <i>звужуй</i>	indagaasadetoon звужую	egaasadetood той, хто звужує
dakobidoon зв'язуй	indakobidoon зв'язую	dekobidood той, хто зв'язує
gezikwendan пригадуй	ingezikwendaan пригадую	gayezikwendang той, хто пригадує
gibokiwasan склеюй	ingibokiwasaan <i>склеюю</i>	gebokiwasang той, хто склеює
idan говори	indidaan говорю	edang той, хто говорить
zhegosidoon втискай	inzhegosidoon втискаю	zhayegosidood той, хто втискає
zhingadesidoon розкладай	inzhingadesidoon розкладаю	zhengadesidood <i>той, хто розкладає</i>

Рапануйська мова (молодші та старші класи)

Іменники та займенник	
au	я
каре	начальник
koro	батько
kurī	кіт
nua	матір
раінеґа	собака
ре'і	риба
роки	дитина
vovo	дочка

Дієслова	
haka hopu	мити
kai	їсти
kimī	шукати
ґаро'а	чути
take'a	бачити

Будова речення, у якому присудок — дієслово чуття (бачити або чути):

He + присудок + [e підмет] + додаток.

Будова речення, у якому присудок — будь-яке інше дієслово:

He + присудок + [підмет] + i + додаток.

Підмет може пропускатися (тому його взято у квадратні дужки). Це відбувається тоді й лише тоді, коли дію виконує неозначена третя особа (він).

Перед кожним іменником стоїть або **te**, або присвійний займенник, що формується так: перша його частина — **tā'a**, якщо *своєю* є тварина чи молодша людина, або **tō'o**, якщо йдеться про старшу людину; кінцівка — **ku**, якщо підмет — я, інакше — **na**.

9 **He ґаро'а e te koro tā'ana vovo.**

Батько чув свою дочку.

10 **He kimī te каре i te koro.**

Начальник шукав батька.

11 Я їв рибу.

He kai au i te ре'і.

12 Дочка бачила свого батька.

He take'a e te vovo tō'ona koro.

13 Він мив свою дитину.

He haka hopu i tā'ana роки.

14 Матір бачила kota.

He take'a e te nua te kurī.

15 Він чув собаку.

He ґаро'а te раінеґа.

Нганасанська мова (старші класи)

Довгі голосні, а також пари голосних, не розділені приголосними, утворюють довгі склади, а решта голосних — короткі.

Форма 2 утворюється з форми 1 додаванням «закінчення», що складається з одного приголосного та одного голосного звука:

- Залежно від парності кількості коротких складів, що йдуть у слові безпосередньо перед закінченням, приголосним звуком у закінченні є *з* (парна кількість коротких складів) або *т* (непарна кількість коротких складів).
- Якщо в основі є голосна *ы*, то *й* у закінченні голосною буде *ы*; інакше якщо в основі є *у*, то голосною в закінченні буде *у*; в інших випадках голосна в закінченні — *и*.

Відповіді:

Форма 1	Форма 2
буозүркүза”а	буозүркүза”азу
колызытыә	колызытыәзы
кусими	кусимиту
күзиату	күзиатуту
кәи	кәизи
лянкуобті”ә	лянкуобті”әзу
нуаніә	нуаніәзу
ны	ныты
нәнурнакә	нәнурнакәзу
ңәтумиамыә	ңәтумиамыәзы
соныа”лыә	соныа”лыәзы
хы:мся	хы:мсяты

Мандомбе (старші класи)

Напря́м писа́ма — зліва направо зверху вниз. Кожен окремий символ мандомбе позначає один склад. Розділення на великі та малі літери немає. Розділові знаки:

Мандомбе	Латиниця
•	пробіл
┆	кома
↑	крапка з комою
∧	крапка

Спершу випишемо цифри (розрізнити 1 і 5 в останньому завданні задачі дозволяє той факт, що графічно двійка — це дві одиниці, приставлені одна до одної):

Цифра	Мандомбе
1	┆
2	┆┆
3	┆┆┆
4	┆┆┆┆
5	┆┆┆┆┆

З позначки, схожої на арабську цифру 5, та позначень у мандомбе цифр 1, 2, 3, 4, 5 утворюється запис голосних *i*, *u*, *e*, *o*, *a* відповідно:

Голосна	Мандомбе	Утворення	Діакритика (див. нижче)
i	┆	┆	·
u	┆┆	┆┆	
e	┆┆┆	┆┆┆	··
o	┆┆┆┆	┆┆┆┆	
a	┆┆┆┆┆	┆┆┆┆┆	—

Для приголосних є чотири різних позначки, що в комбінації з однією з чотирьох орієнтацій дозволяє записувати всі можливі варіанти. У таблиці нижче чорним кольором позначено символ для приголосної, а сірим — значок, схожий на арабську 5, від голосної, що утворює з даною приголосною склад (див. нижче). Решту потрібно домалювати залежно від того, якою саме є дана голосна, у відповідності до таблиці вище.

Вигляд приголосної	Основна орієнтація	Симетрія відносно центра	Симетрія відносно вертикальної осі	Симетрія відносно горизонтальної осі
₵	₵ <i>n</i>	₵ <i>v</i>	ᵚ <i>s</i>	ᵚ <i>t</i>
ᵑ	ᵑ <i>b</i>	ᵑ <i>d</i>	ᵑ <i>f</i>	ᵑ <i>g</i>
₵	₵ <i>k</i>	₵ <i>m</i>	ᵚ <i>l</i>	ᵚ <i>p</i>
₵			ᵚ <i>z</i>	ᵚ <i>y</i>

Якщо приголосна складу преназалізована (тобто перед губними *b*, *p*, *f* стоїть носова *m*, перед рештою — носова *n*), то до приголосної приєднується симетричний до її основи символ ₵. Наприклад, послідовність приголосних *nk* позначається як ₵[₵].

Склад формується в один із чотирьох способів:

- Лише голосна. Тоді для запису використовується відповідний символ голосної.
- Приголосна (можливо, преназалізована) та голосна. Тоді для запису використовується комбінація запису приголосної та голосної з таблиць вище.
- Приголосна (можливо, преназалізована), голосна та ще одна голосна. Тоді для перших двох літер запис здійснюється як і раніше, а для останньої голосної використовується діакритичний знак біля позначення основної голосної складу (див. таблицю голосних вище).
- Приголосна, за нею *w* і голосна. Подібні склади записуються так, наче замість *w* — літера *u*.

Тепер наведемо відповіді:

- 1) *diena mu mazulu*
- 2) *aku*
- 3) *kiaku kiza*
- 4) *luzolo*
- 5) *mpe*
- 6) *zulu*
- 7) *zeto*
- 8) *beto mpe*
- 9) *ko, kansi*

Латиниця	Мандомбе
Ingeta	ᵑᵑᵑᵑᵑᵑᵑᵑ
Mandombe	₵ᵑᵑᵑᵑᵑᵑᵑᵑ
1	ᵑ
5	₵